

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۰۱۹۸۰۵۴۴۰ • تلفن امور مشتریان: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌ارس سبز
تلفن: ۰۹۱۲۳۵۸۳۲۹۳-۶۶۲۶۵۰۰۷ • چاپ: مصمیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۱ ذی‌القعده ۱۴۴۴ | ۲۱ می ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۵۸ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۴:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۲۷
اذان صبح فردا ۳:۱۴ • طلوع آفتاب ۴:۵۵

سرتق

دیالوگ روز

محاکمه - ایرج قادری - ۱۳۸۵

حمید پرتوی (ایرج قادری):

همیشه همین‌طوره وقتی قراره کسی رو بکشید یا محاکمه کنید، همه کار از دستتون برمیاد.

اما وقتی قراره کسی رو نجات بدین، اون وقت لنک می‌زنین. اون وقت می‌شین به بشر عاجز و ناتوان.

تو این دنیا گرفتن جون خیلی آسون‌تره.

سبزخوانی

داستان تکراری کاشت درختان مهاجم

معصومه عامری: صدای ممتد و گوشخراش اره برقی شهرداری‌های مناطق مختلف شهر اهواز، صدای افتادن شاخه‌های کوچک و بزرگ هرس‌شده «کنوکاریوس»، صدای اعتراض عابران پیاده، رانندگان ماشین‌ها و مردمی‌که از بی‌موقع سد معبر کردن خیابان‌های شهر به ستوه آمده‌اند، در کنار صدای قیچی هرس باغبانی کارگرهای فضای سبز-که باقی‌مانده شاخه‌های درخت را سروسامان می‌دادند - شنیده می‌شود. این صداهای ناهنجار صداهایی تکراری و روزمره برای مردم خوزستان است. این سناریو در هر فصل به شکلی در مناطق مختلف استان‌های گرمسیر جنوبی ایران اجرا می‌شود؛ هر بار با کمی تغییر متناسب با منطقه و مدیریت شهری شهرداری‌ها!

♦♦♦

از دهه ۸۰، حضور سبز و یکپارچه درختان «کنوکاریوس» را به‌صورت گسترده در شهرهای جنوبی شاهد بودیم. «کنوکاریوس» کوبی درختی بومی از سواحل فلوریدا در آمریکا است که با آب و هوای شرعی، خاک شور و کم‌آبی سازگار است و در شرچی‌ترین روزهای سال بیشترین رشد را دارد و ارتفاع آن به حدود ۲۰ متر و قطر تنه آن به ۱۴ سانتی‌متر می‌رسد، مقاومت خوبی به خاک‌های شور نشان داده است و سایه نسبتا گسترده‌ای دارد و احتمالا به دلیل این اشتراکات و نادیده‌گرفتن مشکلات عدیده درخت، مدیران شهری استان‌های خوزستان و بوشهر، هرمزگان گوی سبقت را برای کاشت آن روده‌اند. فلسفه اصلی کاشت کنوکاریوس، بی‌شک راهکاری برای تثبیت شن‌های روان یا ایجاد فضایی سبز در مناطق بیرون‌شهری بوده که البته می‌توانست زیبایی دوچندان برای مناطق غریان و بدون درخت ایجاد کند؛ اما این اتفاق به تازگی روبری رقم خورد… از دیگر ویژگی‌های «کنوکاریوس» می‌توان ارزان‌بودن، سازگاری با هرگونه آب و هوا و خاک و بی‌نیازی به به‌کارگیری شیوه‌های نگهداری ویژه را نیز اضافه کرد. ازاین‌رو شاهد حجم گسترده حضور این درخت از سال ۸۲ به شهرهای جنوبی کشور بودیم. درختی که بدون در نظر گرفتن عواقب زیست‌محیطی و استفاده از نظر کارشناسان مورد استقبال مسئولان شهرداری‌ها قرار گرفت.

برنده‌های فراری

جای تعجب است که گذشتگان بدون آگاهی از علم روز و دسترسی به متخصصان محیط زیست، گونه متناسب با اقلیم را انتخاب می‌کردند؛ اما در زمان حاضر برخی شهرداری‌ها با این‌همه متخصص و سلیات‌های اطلاع‌رسانی این درخت را در سطح شهرها کاشتند و به عواقب زیست‌محیطی آن‌هم بی‌تفاوت رفتار کردند. به نظر می‌رسد برای برخی مسئولان جواب این سؤال‌ها مهم نبود؛ سؤال‌هایی مانند اینکه چرا پرندگان از لانه‌سازی روی این درخت‌ها پرهیز می‌کنند؟ چرا هیچ گنجشکی حتی برای مدتی کوتاه روی شاخه‌های درخت کنوکاریوس نمی‌نشیند؟ چرا از شاخه‌های این درخت، آواز هیچ پرنده‌ای به گوش نمی‌رسد؟ کاشت درختان اصیل بومی و مثمر، مثل کنار، سیسون، نخل، انجیر معابد، توت و زیتون و… که سازگار با محیط و پتانسیل بالایی در سرسبزی منطقه و حتی باعث تقویت خاک می‌شوند، چه مشکلی داشت که گیاهی غیربومی و بی‌ثمر را که موجب صدمه به تاسیسات آبی، آب‌های زیرزمینی، سست‌کردن خاک و سایر آسیب‌ها می‌شود، جایگزین آنها کرده‌اند؟

حمله درخت به شهر

«کنوکاریوس» گیاهی است که رشدی عمودی دارد و ریشه آن اگر از روزه‌ای به لوله‌های آب و فاضلاب راه یابد، با رشد سریع و بی‌وقفه‌ای که دارد، همه فضا را هر قدر هم قطور باشد، پر می‌کند و در مدت‌زمانی کوتاه، آب قطع و دفع فاضلاب متوقف می‌شود. لوله‌های شبکه توزیع آب تنها ۷۰ تا ۸۰ سانتی‌متر از سطح زمین فاصله دارند و ریشه‌های «کنوکاریوس» از منافذی مانند اتصالات لوله‌ها حرکت می‌کنند، وارد لوله می‌شوند، همه آن را می‌پوشانند و سبب افت فشار می‌شوند. نارضایتی‌های مردم از انسداد مسیر فاضلاب‌ها و آب‌گرفتگی‌های خیابان‌ها در زمان بارندگی‌های فصلی، خسارت به تاسیسات شهری، خرابی پیاده‌روها و معابر به دلیل رشد بی‌رویه ریشه‌ها، تخریب زیرساخت‌های شهری، هزینه بالای هرس و نگهداری، ایجاد مشکل در شبکه برق و خطوط انتقال نیرو، آلودگی‌زایی و بروز مشکلات تنفسی در فصل گرده‌افشانی گیاه، از مهم‌ترین خسارات ناشی از رشد زیاد و مخرب درختان کنوکاریوس به شمار می‌رود.

حل مشکل با تحمّل؟

با وجود مشکلاتی که کارشناسان درباره این درخت برمی‌شمردند، آنان راهکارهایی را نیز مطرح می‌کنند. بهترین راهکار به اعتقاد کارشناسان و متخصصان غیرذی‌نفع، مطالعه گزارش‌های واقعی موجود در شهرداری‌هاست. البته پیشنهاد نهایی آنها جابه‌جایی این گیاه به مناطق بیابانی است. کارشناسان بر این اعتقادند پس از جابه‌جایی این درخت می‌توان فضای سبز شهر را با درختان مثمر و مناسب بومی مانند نخل، کنار، زیتون، انجیر معابد، انگور، حنا و… و درخت‌های همیشه سبز و زیبا و گل‌های متنوع کاغذی، شاه‌سپند و شیویری و… سبز و سرزنده‌تر نمایش دهند. اما توجیهی که دست‌اندرکاران فضای سبز شهرداری‌ها برای ادامه کاشت و عدم تغییر شیوه خود بیان می‌کنند، سخنی تکراری است: «حالا که این درخت‌ها را کاشته‌ایم و بزرگ شده‌اند، اگر به خاطر مشکلاتی که همه آگاهی دارند و مطلع هستیم، بخواهیم اینها را جابه‌جا کنیم، شهر عریان خواهد شد و این انتخابی است بین بد و بدتر». به نوعی و در لغافه اعلام می‌کنند؛ چون ما زمانی در تحقیق و تفحص کاهلی کرده‌ایم؛ پس این درخت را تحمل کنید؛ و این چنین است که مردم شهر ناگزیر از تحمل‌اند و منتظریم تا شاید کسی از شهرداری یا هر ارگان دیگری در استان‌های جنوبی، پیدا شود و مستندات قابل قبول در تایید کاشت این گیاه در حوزه شهری بدهد؛ هر مستندی تا بتوانیم از دلایل این انتخاب بهره ببریم.

رنج‌نامه‌ای در باب مهاجرت فزاینده متخصصان پزشکی

کار از کار گذشته است…

دکتر امیر صدری

پاییز سال ۱۳۶۹، زنجان؛ دانشجوی پزشکی سال پایین هستم، در فوتبال دچار حادثه‌ای می‌شوم و دوستان با تاکسی من را به اورژانس بیمارستان جراحی شهر می‌رسانند. یک پزشک افغان ویزیت می‌کند و با فارسی درمی می‌گوید بهتر است برای جلوگیری از گزاز کاری بکنم، راهی بیمارستان اصلی شهر می‌شویم، آنجا یک پزشک هندی پس از صلی کشتی‌گرفتن با واژه‌ها تازه می‌فهمد چه می‌گوییم… تااستان سال ۱۳۷۴: برای طرح یک هفته‌ای در روستا، عازم روستای سعیدآباد زنجان می‌شویم، در راه مسئول بهداشتی دانشگاه می‌گوید دیگر در کل شبکه بهداشت استان زنجان حتی یک پزشک خارجی هم خدمت نمی‌کند….

بهار سال ۱۴۰۲: در توییتر می‌خوانی استاد خارجی از مهارت دانشجوی ایرانی‌اش تعجب می‌کند و بعد درمی‌یابد این دانشجو در همین رشته در ایران استاد بوده، یادت می‌افتد شنیده‌ای در یک تیم دبلیوز خانگی بیماران در کانادا یک متخصص ارتوپدی و یک متخصص رادیولوژی ایرانی به‌عنوان دستیار پرستار کار می‌کنند، یادت می‌آید دوست برایت تعریف کرده دو استاد سرشناس رشته‌های نورولوژی و چشم خود را در قالب مالک رستورانی کوچک و بستنی‌فروش ملاقات کرده، یاد دوستی می‌افتی که راننده اوبرش یک فوق‌تخصص بوده و….

♦♦♦

شاید شاخص‌ترین جهش ایران در همه زمینه‌های علمی و اجتماعی را در حوزه پزشکی شاهد بوده‌ایم، در روندی پرشتاب در مدت چهار دهه، درحالی‌که بسیاری از کارشناسان و سیاست‌گذاران وقت بر این باور بودند که نمی‌توان برای تمام گوشه‌وکنار ایران پزشک ایرانی تربیت کرد و باید بر تربیت لیسانسه‌های بهداشت و سلامت تمرکز کرد، نه‌تنها نیاز ایران به

تجرب‌ه‌خوانی

تغییراتی کوچک

ناثومی همتون در سایت فائو گزارشی از تغییراتی که زنان کشاورز «توکو» توانستند ایجاد کنند، نوشته است. این کشور که یکی از کوچک‌ترین کشورهای آفریقااست، در غرب این قاره قرار دارد و بیش از صد سال است از فرانسه مستقل شده است. او درباره «بتیما» و تغییراتی که توانسته در کنار زنان دیگر در عرصه کشاورزی به دست آورد، نوشته است. این زن جوان پس از گرفتن مدرک ارتباطات و تدارکات، دنبال شغل مناسب می‌گشت که موفق نشد اما او که در مزرعه پدرش بزرگ شده بود، می‌دانست چگونه سبزیجات بکارد و جوجه نگهداری کند. او در سال ۲۰۲۰، یک تعاونی کشاورزی را افتتاح کرد که به همراه زنان دیگر برای تغذیه خانواده خود و کسب درآمد، سبزیجات ارگانیک می‌کارند. حالا این زمین گسترش یافته و زمین سه هکتاری آنها در شش‌کیلومتری پایتخت، به فضایی برای ارائه محصولات تازه به ساکنان شهر تبدیل شده است. «بتیما» « و سه زن دیگر مشغول کشت فلفل و اسفناج در مزرعه هستند و با بیش از ۳۵۰ مرغ تخم‌گذار، هر روز ۱۰ سینی تخم‌مرغ عرضه می‌کنند. اعتمادبه نفس: در فوریه ۲۰۲۲، «بتیما» در آکادمی زنان کارآفرین ثبت‌نام کرد. این آکادمی به حدود پنج

ارائه خدمات پزشکی در سطح اول ارجاع (پزشکی عمومی) از طریق پزشکان ایرانی برطرف شد؛ بلکه در همه استان‌های کشور خدمات تمام تخصص‌های پزشکی قابل دسترسی است و نیازی به ارجاع در سطح دوم (پزشکان متخصص) به استانی دیگر وجود ندارد؛ اما از این هم باشکوه‌تر اینکه حالا کشور از لحاظ خدمات فوق‌تخصصی پزشکی هم خودکفاست و نیاز به اعزام هیچ بیماری برای معالجه به خارج از کشور وجود ندارد.

ایران بالاترین سطح خدمات پزشکی در غرب آسیا را ارائه می‌دهد و نه ترکیه و نه کشورهای حاشیه خلیج فارس با وجود سرمایه‌گذاری‌های کلان فاقد توان، تنوع و تکثر خدمات پزشکی در ایران است؛ اما متأسفانه شرایط سیاسی و اجتماعی ایران باعث شده صنعت سلامت ایران نتواند به اندازه پتانسیل‌هایش از هلت توریسم درآمد کسب کند و حالا تنها شاهد حضور تعداد معدودی توریست سلامت؛ آن‌هم فقط از یکی، دو کشور همسایه هستیم. درحالی‌که ترکیه سالانه پذیرای حدود یک‌میلیون توریست سلامت است و درآمدش در این حوزه بین ۱۰ تا ۱۲ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

ایران – اگر شرایط سیاسی و اجتماعی‌اش اجازه می‌داد و زمینه راحتی و آسایش توریست‌ها فراهم‌شدنی بود – می‌توانست به درآمد ارزی خیره‌کننده ۱۰ میلیارد دلار به بالا، از راه صنعت سلامت خود بیندیشد.

اما تمام آنچه برای ساختنش حدود صد سال (به‌طور دقیق اولین تحصیل‌کرده رشته طب در داخل ایران در سال ۱۳۰۵ فارغ‌التحصیل شد) زمان، انرژی و هزینه کلان صرف شده و یکی از قله‌های افتخارات علمی ایرانیان محسوب می‌شود، در خطر سقوط و فروپاشی است.

مدت‌های میدیدی است که دلسوزان هشدار می‌دهند روند مهاجرت جامعه پزشکی درحال گذر از نقطه بحرانی و رسیدن به نقطه بی‌ بازگشت است؛ اما هشدارها شنیده نمی‌شود یا اگر شنیده هم شود، به پاسخ‌هایی نامناسب، مثلا افزایش افراطی و بدون داشتن زیرساخت‌های لازم پذیرش تحصیلی در

♦ چل بنی نوعی روش صید سنتی آبزیان در غرب جزیره قشم است که در این روش صیادان محلی با کار گذاشتن چوب و تور و استفاده از جرز و مد خلیج فارس ماهی‌های ساکن در خورهای بین جزایر جنگل‌های دریایی حرا به‌ویژه میگورا صید می‌کنند. عکس: اصغر بشازنی، ایرنا

نشانه‌خوانی

پیام‌رسان تصویری ایرانی

وعده‌ای که مورد استقبال قرار نگرفت

پویا نعمت‌الهی

کارشناس ارتباطات اجتماعی

در خبرها آمده بود که کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، سقف تعرفه یک دقیقه تماس تصویری برای سیم‌کارت‌های دائمی و اعتباری را ۱۵۰ تومان تعیین و ابلاغ کرد. تماس تصویری از طریق گوشی تاکنون در حاکمیت اپلیکیشن‌ها و پیام‌رسان‌ها بود. برخی از پیام‌رسان‌های ایرانی نیز چنین ویژگی را دارند اما به دلایل مسبق، خیلی‌ها ترجیح می‌دهند از نسخه‌های خارجی آن استفاده کنند. فیلترشدن آنها نیز بسیاری از شهروندان ناآشنا با تحولات فناوری را مستاصل کرده بود. به هر تقدیر اکنون که رویکرد حذف‌گرایانه مذکور تکمیل شده است، امکان تماس تصویری فراهم شد. اظهارنظر درباره میزان استقبال از این فناوری کار سختی است. اما چرا این خبر چندان شوقی در میان کاربران تلغن همراه ایجاد نکرد؟

به‌طور کلی دیجیتال‌بودن عملا سه‌گانه لاکان را دچار تغییرات پیچیده‌ای می‌کند. چه بسا «امر واقعی» را از بین می‌برد و «امر خیالی» را همه‌جا گسترش می‌دهد. لاکان می‌گوید دستیابی به حقیقت محال است. واژه‌ها نمی‌توانند تمامیت را فرابنج آورند و ما را به‌طور کامل بازنمایی کرده یا کل حقیقت را بیان کنند. آن «دیگری» که لاکان از آن یاد می‌کند، طبعاً نمی‌تواند با موبایل یا با تماس تصویری موبایلی حضور خود را تعین بخشد.

امر نمادین، به آداب و رسوم، قوانین، هنرها، قواعد و سنت‌ها و دیگر موارد فرهنگی و اجتماعی اشاره دارد. می‌توان گفت این مؤلفه به روش‌های مختلف با زبان آمیخته است. زبان عنصر مهم نظم نمادین به حساب می‌آید.

نظم نمادین، دنیای اجتماعی ارتباطات زبانی، روابط بین‌فردی و پذیرش قوانین است. شارحان معتقدند که امر خیالی اشاره به تصویرسازی ما از دیگران دارد؛ یعنی در تعاملات اجتماعی آنها را چطور تجسم می‌کنیم. همچنین تصویرسازی از خودمان را نیز شامل می‌شود، اینکه تصور ما از خودمان چگونه است و دوست داریم چه کسی باشیم یا تجسم دیگران از ما چیست. وقتی از طریق تماس تصویری در حال گفت‌وگو با دیگری هستیم، نمی‌توانیم به او خیره شده و چشمانش را درک کنیم. زیرا ما وقتی به تصویر نمایشگر گوشی زل می‌زنیم، درواقع داریم به جایی پایین‌تر از چشم آن شخص مقابل نگاه می‌کنیم.

اگر بخواهیم به چشمان او خیره شویم، باید چشم خود را از تصویر او برداریم؛ زیرا دوربین گوشی معمولا بالای نمایشگر است و این یعنی نمی‌توانم چشمان او را درک کنم. ما با تماس تصویری هرچند بعد فاصله را کاهش داده‌ایم اما این برای ازدست‌دادن نگاه به چشم‌های طرف مقابل است. موقعیت مشابه برای آن طرف مقابل هم وجود دارد. بدین ترتیب درواقع شکل غیرکلامی ارتباطات بین انسان‌ها تحت تأثیر نامطلوب قرار می‌گیرد. هرچند ما «دیگری» را در گوشی خود حاضر کرده‌ایم اما نمی‌توانیم از این حضور در قالب درک کامل ارتباط انسانی بهره‌مند گردیم.

لاکان در تبیین مفهوم «نگاه خیره» اشاره می‌کند که نگاه «دیگری» در برابر چشم مقاومت می‌کند و از تصویر لذت می‌برد. احتمالا به همین خاطر است که در قرارهای عاشقانه، نوعی نگاه خیره بین عشاق جریان می‌گیرد که لذت وافر و در آنها ایجاد می‌کند.

اگر طرف مقابل بخواهد وانمود کند که دارد به چشم ما نگاه می‌کند، درواقع چهره ما، اطوار ما و زبان بدن ما را از دست داده است؛ چراکه عملا درحال نگاه‌کردن به ما نیست بلکه دارد به جایی در بالای نمایشگر گوشی خود نگاه می‌کند.

با این اوصاف عملا این امکان جدید داخلی نیز به لحاظ فلسفه ارتباطات تفاوتی با امکانات مشابه سایر اپلیکیشن‌ها ندارد و چیزی از همان دست است. به تعبیر چول هان فیلسوف آلمانی، ارتباط دیجیتال از لحاظ بصری ضعیف است.